

veduje žalostnih stvari, a ga tudi ne rani z veselimi pogovorom; če je bolan, ga pametno in svarilno bodri; če je v skrbeh, sočuvstvuje z njim z resnimi besedami; če je vesel, se veseli z njim. Taka oseba pa se tudi zaveda, k d a j i n s k o m s m e govoriti, pa tudi kdaj m o r a n e h a t i. — Mahanje z rokami, prijemanje za roko in ramena, suvanje s komolci ni samo proti pravilom olike, temveč izraža tudi surovost in razmišljenost dotične osebe.

IZ NAŠE SKRINJE.

Gorenjci. (Nadaljevanje.)

Spominjam se, ko sem prinesla butaro iz cerkve, jo je oče takoj razvezal in napravil iz posameznih palic več »papeževih križev,« ki so sestojali iz ene navpične palice in dveh počez: Te križe je potem zataknil po vseh gospodarskih poslopih za strešni tram. En križ je nesel tudi v kozolec. Ti križi varujejo poslopja pred ognjem. Tudi strela baje zelo redkokdaj udari v poslopje, kjer je zataknen »papežev križ« iz blagoslovljenega lesa.

Olkovo vejo smo postavili v kot za sv. razpelo. Kadar se je pripravljalo k nevihti in se je bližala huda ura, je mati odlomila nekaj oljkovih vejic in jih zažgala na ognjišču. Ta »žegnani ogenj« zabrani, da bi udarila strela v hišo.

Kakor znano, ustavijo na Veliki četrtek in petek po katoliških cerkvah vsako zvonjenje. Splošna govornica je, da gredo takrat zvonovi v Rim. Pri nas pa pravimo, da zvonove »zavežejo«. Meste zvonov. klopota raglja. Ta dva dneva se vsakdo boji umreti. Naš človek je veren in ve, da kadar se oglasi mrtvaški zvon, pomolijo vsi, ki začujejo zvoniti, par očenašev za dušo pokojnika. Raglja pa se čuje k večjemu do nablizje hiše, zato potem ta običajna in splošna molitev. Pa še nekaj je. »Glas blagoslovljenih zvonov oblake prodere« in doni na uho nebeščanov, ki zaprosijo Boga, naj bo milostljiv tej duši. Raglje glas pa gotovo ne sega do nebes in torej ne more opozoriti nebeščanov, da bi prosili za dušo takrat umrlega človeka. Zato ima naše ljudstvo veliki teden vse večji strah pred smrtjo kakor pa o drugem navadnem času.

Na Veliki petek imajo gospodinje dovolj posla s pečenjem kolača, barvanjem piruhov in pripravljanjem vsega, kar je treba nesti drugi dan k blagoslovu. Blagoslov se vrši na Veliko soboto popoldne pred procesijo. Iz hiš, ki stoje blizu župne cerkve, neso jestvine v cerkev, po okoliških vaseh pa znosijo vse v eno določeno hišo. Tja pa se pripelje kaplan in blagoslovi jedila.

Jedi, ki se neso k blagoslovu, se nalože v jervas. Po navadi pride notri: pleče ali gnjat, en kolač ali tudi dva, korenina hrena, nekaj jabolk, pirhóv (jajec), pomaranč in

oblati. Ko je jervas naložen, se pogrne z lepim poškrbljenim (šterkanim) prtom.

Čim bolj zvrhano je naložen jervas, tem imenitnejše je. V naši vasi še vedno vedo povedati o neki »Jeri«, ki je v ta namen, da bi bil jervas višji, podtaknila notri — ker drugega ravno ni imela pri roki — par starih čevljev. Nesreča pa je hotela, da ji je padel jervas z glave in čevlji so se zakotalili ravno pred mladeniča, katerega je ona posebno rada videla. (Glej knjigo: Manica Komanova, Šopek samotarke, stran 58. »Nesrečni kolač«).

Jerbase neso dekleta na glavi. Katera pride od blagoslova prva domov, se še isto leto omoži. Seveda so se morala dekleta večkrat prepričati, da to ni vedno res.

Okrog 5. ure popoldne se vrše iz župnih cerkva svezane velikonočne procesije, katerih se razen poedinih varuhov in bolnikov udeleže skoro do cela vsi.

Drugi dan, to je na Veliko nedeljo, ko smo prišli od prve maše, smo še le smeli pokusiti »blagoslov«. Ta običaj je bil precej slovesen. Jervas smo postavili na klop poleg očeta. Oče je najprej vzel oblat in ga raztrgal na toliko delov, kolikor je bilo nas, družinskih članov. Te koščke smo morali najprej pojesti. Potem je razrezal nekaj pirhóv in jabolk, narezal poštene kose gnjati in kolača in nam razdelil. Mati pa je med tem postavila na mizo polno skledo okusno pripravljenih repnih olupkov in uživanje se je pričelo.

Manica.

KNJIŽEVNA POROČILA

E. L. Bulwer: »Poslednji dnevi Pompejev«
I. del. Splošna knjižnica št. 24 v Ljubljani 1924. Natisnila in založila »Zvezna tiskarna in knjigarna«. Broš. Din. 30, vez. Din. 36. — Dejanje tega romana se vrši v prvem stoletju po Kristusu. Življenje daljnih dob se vrača k nam v vsej resničnosti in zanimivosti.

Oton Župancič: »Veronika Deseniška«.
Tragedija v petih dejanjih. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Troje izdaj: »Splošne knjižnice« zvezek št. 28, cena broš. Din. 25, vez. Din. 32. Finejša izdaja v večji obliki na finem papirju: cena broš. Din. 52, vez. v polplatno Din. 60, v celo platno Din. 65. Luksusna izdaja v omejenem numeriranem številu 200 izvodov z lastno-ročnim podpisom avtorja v elegantni vezavi v celem usnju Din. 130. Vse tri izdaje so opremljene z najnovejšo avtorjevo sliko.

Veronika Deseniška! Slovenci nismo kmalu imeli takega izvirnega remek-dela. Kakor smo informirane, vprizore jeseni to zgodovinsko žaloigro v ljubljanskem Narodnem gledališču. Bogati vreclec te knjige v pesniškem, jezikovnem in kompozitorskem oziru nudi vsem ljubiteljem dobre in lepe knjige prvovrstni in trajni duševni užitek.